

Ukrajina, Čechohrad

Červen na jihovýchodě Ukrajiny

Vladimíra Pěčonková

V červnu začínají na Ukrajině letní prázdniny, které trvají tři měsíce. Děti ale jsou zvyklé ještě první měsíc chodit do školy, kde pro ně učitelé a vychovatelé připravují zábavný program. České centrum v Novhorodkivce se samozřejmě zapojuje také. V letošním roce jsme pořádali *Čechohradiádu* v netradičních i tradičních disciplínách, zahrnující i míčové hry. O půl jedenácté nás většinou horké letní počasí zahnal do učebny centra, kde se i v letním období drží příjemný chládek. V učebně pokračovala *Čechohradiáda* formou soutěží a stolních her, jako je například pexeso s českými a ruskými názvy, spojování obrázků s textem. Na závěr každodenního vyhlásování výsledků děti dostávaly sladkou odměnu. Doufám, že v létě zájem dětí o hry a soutěže neochabne a budeme se stále setkávat.

V polovině června se už tradičně koná v Melitopolu Čerešniáda, svátek třešní. Melitopol je známý pěstováním tohoto ovoce a je na velké červené třešně náležitě pyšný. Slavnost začíná průvodem, kdy Melitopolané, včetně krajských spolků, prochází městem v kostýmech spojených s tímto ovocem. Poté následuje program v parku Gorkého. Český spolek Bohemia přispěl do programu písní Čerešničky.

Dalším velikým červnovým svátkem byl festival národních písní v Prymorsku. Začínal opět průvodem, tentokrát v národních krojích. Na pódiu se střídali Češi, Němci, Bulhaři, Poláci a další národy. Zněly lidové písně a členové spolků tančili národní tance. Festival trval dva dny a bylo se opravdu na co dívat. Naše děvčata zpívala, za doprovodu harmoniky a tamburíny, dvě lidové písně (každý den jednu). Vystoupení se jim povedlo a návrat domů byl provázen pozitivními emocemi.

Novorossijsk, Rusko

Aktivity červen

Tamara Bartková

Naší červnovou tradicí se stalo **čištění pramene**, ukrytého v lesnatých kopcích nad Kirillovkou. Na pochod k lesní studánce jsme se vydali vyzbrojeni spreji proti klíšťatům, opalovacími krémy, gumovými rukavicemi, motyčkami a se zásobou **špekáčků** v batohu. Tentokrát byl pramen zanesen spadáním listím a blátem více než jindy, ale nakonec se podařilo jej znovu uvést do původního stavu. Odměnou nám pak bylo opékání špekáčků u přílehlé říčky. Cestou zpátky jsme si natrhali **mateřídoušku**, která je symbolem našeho českého spolku. Tady jí říkají „čabrec“ a připravují z ní lahodný voňavý čaj. Někdy od poloviny května ji místní houfně sbírají na slunných svazích okolních hor. Přiznám se, že jsem čaj z mateřídoušky objevila až tady a stal se mým oblíbeným.

Pro červnový **kulinářský workshop** jsem vybrala **čočku na kyselo s uzeným žebrem a vejcem**, jako moučník jsme se učili připravovat **tvářohové knedlíky s meruňkami**. Čočka zde není tradiční surovinou tak jako u nás (na rozdíl od pohanky) a spousta účastníků kurzu jí ještě nikdy neochutnala. Ovočné tvářohové knedlíky, tak jak je známe u nás, se zde nepřipravují. Obdobou jsou „vareniki“ z hladké mouky, plněné uvnitř tvarohem. Čerstvé nebo zpracované ovoce se přidává na talíř až nakonec. Naši polohrubou mouku jsme nahradili smícháním hladké mouky s krupicí, v poměru půl na půl. Zdálo se mi, že čočka u některých, kteří ji jedli poprvé, budila trochu rozpaky, zato z českých tvářohových knedlíků plněných meruňkami byli všichni nadšeni.

Po skončení divadelních repetičí nám zůstalo více času i na další aktivity a mohli jsme zahájit přehlídku současných českých filmů – **České filmové léto**. Bohužel začátek byl poznamenán skolem milované herečky Libuše Šafránkové, která se zapsala do srdcí i zdejších diváků svou rolí Popelky. Proto jsme změнили program a k její poctě zařadili již starší, ale vynikající komedii „**Svatební cesta do Jiljí**“ (1983),

režiséra Hynka Bočana. V této vynikající komedii okouzila Libuše Šafránková diváky společně se svým životním partnerem, manželem Josefem Abrhámem.

Libuše Šafránková a Josef Abrhám

V červnu jsme zatím v rámci přehlídky zhlédli film „**Teroristka**“ (2019), ve kterém se hlavní hrdinka černé komedie režiséra a scénáristy Radka Bajgara, učitelka v důchodu Marie (Iva Janžurová), rozhodne svérázným způsobem postavit představiteli lokálního zla.

Dalším filmem byla pohádka „**Princezna zakletá v čase**“ (2020), režiséra Petra Kubíka. Film využívá vděčný motiv uvíznutí hlavního hrdiny v časové smyčce.

V červenci bude prohlídka pokračovat filmy: „**Klec**“ (2019) režiséra Jiřího Stracha, „**Na střeše**“ (2019) v režii Jiřího Mádla a „**3 Bobule**“ (2020) režiséra Martina Koppa.

Chorvatsko, Daruvar

Uvolněný červen

Bohdana Pěva Šolcová

V chorvatských školách, kde se vyučuje český jazyk jako volitelný předmět, jsme si připomenuli českou spisovatelku **Boženu Němcovou** a srovnávali ji s chorvatskou spisovatelkou **Zagorkou** (Marijí Jurić), která má s naší paní Boženou mnoho společného. Pohádky, kde je hlavním protagonistou hloupý, vychytralý nebo chytrý Honza, mají v českém prostředí bohaté zastoupení, a proto se jim v našich hodinách věnujeme. Pohádky o Honzovi najdeme v různých sbírkách, ale mezi nejznámější textace patří ty od Boženy Němcové. Minulý měsíc jsme zdramatizovali její pohádku **Jak se Honza učil latinsky** a tento měsíc jsme se s dětmi věnovali pohádce **O hloupém Honzovi**. Pohádku jsme si zahráli, a přitom opakovali názvy zvířat a jednotlivých rekvizit, které jsme používali. S úkolem zahrát znovu pohádku bez mé pomoci si děti poradily velmi dobře.

Po dlouhém období dešťů přišlo teplé slunečné počasí, které vybízelo **k sousedským posezením a rodinným oslavám** venku na zahradě nebo na dvoře. Mluví se a zpívá česky a chorvatsky. Mezi stálíce v repertoáru českých písní patří kupříkladu *Pod našima okny teče vodička*, *Co jste hasiči* nebo *Červená sukýnka*.

Slunečné počasí vytáhlo děti z chorvatské mateřské školy v Mezurači na dětské hřiště, kde jsme si opakovali naše oblíbené hry *Zlatá brána* a *Kolo, kolo mlýnský*. Tentokrát jsme se ještě naučili hru *Na peška* a klasickou honičku *Na babu*.

V chorvatské škole v Kipu, kde se žáci učí češtinu jako cizí jazyk, jsme prožili krásný den s češtinou. Pro děti jsem připravila hru ***Honba za pokladem***. Můj manžel mi pomohl vytrasovat cestu žlutými fábory, skrýt úkoly a zakopat truhličku s dárky. Trasa začínala za školním hřištěm a vedla po cestičkách mezi poli a lesem.

Když děti našly lísteček s úkolem, musely přečíst text a splnit úkol. Za to obdržely razítko do svého záznamového archu. Po několika kilometrech jsme došli k mysliveckému posedu, kam musely děti vylézt a ze tří okének zavolat do kraje *Dobrý den, celý den*. Teprve potom a po předložení záznamového archu dostaly indicie k nalezení pokladu.

Po návratu do školy obdržely všechny děti diplom.

Červen je obdobím školních výletů. Některé školy z důvodu pandemie školní výlety neorganizovaly. Žáci spolu s třídní učitelkou a učitelkami českého jazyka (má kolegyně a já) **ze šibovecké malotřídky** ale na **výlet** vyrazili.

Od školy, která je v centru obce, jsme vyjeli na kolech do chaty pana Duška v lese za vesnicí. V dřevěné chatě jsme posvačili a na dětském hřišti si dosyta pohráli. Nejvíce nás pobavila hra na schovávanou, neboť les nám poskytl spoustu skvělých „schovek“.

Je až k neuvěření, že se mohl uskutečnit **31. festival české dětské písně v Končenicích**. Po dlouhé pauze velkých společenských a kulturních událostí přišlo na festival mnoho diváků, kteří byli dychtiví účastnit se velké akce, potkat se s přáteli a známými a potěšit se pěveckými výkony dětí. Počasí nám přálo, a tak jsme se mohli sejít na hřišti u školy.

Naše výuka flétny v České základní škole J. A. Komenského v Lipovci skončila českým vysvědčením, na němž se skvěly samé jedničky. To vyvolalo u dětí smích a veselí, jelikož česká jednička je chorvatskou pětkou.

K výuce flétny přistupujeme poctivě. Vedle hry na nástroj procházejí děti výukou hudební nauky: učí se zaznamenávat tóny, rytmus a učí se harmonii. S dětmi se učíme správnému dýchání, správnému držení nástroje a správnému nasazení tónu. Mimoto si užijeme spoustu legrace při dechových cvičeních a hudebně-pohybových hrách. Po rozdání vysvědčení a závěrečné společné přehrávce jsme vyrazili na výlet, na nějž jsme se všichni dlouho těšili.

Česká beseda Daruvarský Brestov začala pracovat víceméně naplno. Již několik týdnů probíhají zkoušky naší taneční a divadelní skupiny **Korálky**. Smíšená skupina předškolních a školních dětí se schází každou sobotu v Českém domě, kde po dlouhé pauze opět trénuje tance a divadlo.

ČB Daruvarský Brestov se již tradičně stala hostitelem **Přehlídky dechovek**. Ta loňská byla vzhledem k protiepidemiologickým omezením odvolána, ale ta letošní se naštěstí mohla uskutečnit. Po společné úvodní skladbě všech zúčastněných dechovek se představily jednotlivé besední dechovky v altánu za brestovskou školou. Vedle již klasických dechových skladeb zazněly i skladby současné.

Členky ČB Daruvarský Brestov pro diváky a účinkující smažily **langoše**, což je pro tuto Besedu typické občerstvení, které považují za besední rodinné stříbro, a čepovalo se daruvarské pivo Staročesko nebo naléval vinný střík z místního vlašského ryzlinku (tzv. gemišť). Po hlavním programu hrála k tanci i poslechu hudební skupina ČB Daruvarský Brestov.

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice

Studenti českého jazyka ze srbského Banátu hrají dorosteneckou fotbalovou ligu

Stanislav Havel

Vše začalo téměř před čtyřmi roky, kdy jsme po skončení hodiny českého jazyka chodili za odměnu hrát fotbal na školní zahradu. Dnes máme po hodině českého jazyka klasický fotbalový trénink v českém jazyce na stadionu FK Ratar v Kruščici. A jelikož je fotbal v Srbsku výborná motivace téměř ke všemu, tak máme z žáků českého jazyka dvě žákovská družstva a jeden dorostenecký tým. A dorostenecký tým hraje dokonce dorosteneckou ligu. Velkou srbskou novinkou také je, že v kruščickém týmu hrají společně děvčata a chlapci.

Vojvodinská dorostenecká liga

1. Crvena Zvezda Pavliš	12	0	0	71:14	36
2. Budućnost Alibunar	7	2	3	50:15	24
3. Sloga Plandište	5	4	3	55:20	19
4. Banat Dupljaja	6	1	5	43:46	19
5. Ratar Kruščica	3	1	8	25:68	10
6. Banat Ilandža	1	3	8	18:57	6
7. Polet Izbište	1	3	8	14:56	6

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice

Zakončení školní roku 2020/2021

Stanislav Havel

Poslední červnový týden se konalo předání certifikátů žákům a studentům českého jazyky v Srbsku. Svoje ocenění v nelehkém covidovém roce dostaly děti na první a druhém stupni základní školy v Kruščici. Děti i dospělí v belockrvanské Škole Plus. A společnou fotografii si pořídili studenti českého jazyka z České besedy z Bele Crkve a z České besedy Vršac. Nemladšímu žákovi jsou čtyři roky a nejstarší oslavil tento rok osmdesátiny.

První pamětní deska oběti politické represe Velkého teroru v Žytomyru

Eva Řezníčková

Velká čistka /na Ukrajině více vžitý název Velký teror/ je označení politických represí a perzekuce v Sovětském svazu 30. let 20. století. V dobách stalinského teroru přišlo o život kolem 1 300 Čechů a Čechoslováků, zejména na Ukrajině. V Žytomyru bylo zastřeleno 80 odsouzených, z toho 78 Čechů. K vykonání rozsudku došlo 28. září 1938, zvláštní náhodou zrovna na svátek českého patrona svatého Václava, jehož památce byl zasvěcen i katolický kostel v České Krošni, dobře známý i většině popravených, kteří z obce pocházeli. Byli to řemeslníci, dělníci, kolchozníci, oficiálně obviněni např. kvůli špionážním kontaktům českého Sokola. Mnozí další byli vězněni v nápravně pracovních táborech, ze kterých nebylo návratu.

Mezi popravenými byl také krošeňský řezník František Froněk. Dne 8. června 2021 byla na domě č. p. 106, v Krošni České, ul. Pokrovská, umístěna první pamětní deska oběti českého původu. „Můj pradědeček Franz Froněk se zde narodil a žil. Za první světové války byl účastníkem české vojenské jednotky, která vznikla v Žytomyru. V období občanské války byl aktivním členem Petljurovy politické ozbrojené skupiny a také členem české nacionálně-šovinistické organizace Sokol. Za aktivní kontrarevoluční činnost byl ve třicátých letech 19. století opakovaně zatčen orgány GPU,“ řekl pravnucek Roman Barybyn novinářům.

Fr. Froněk na fotografii

pamětní deska

rodný domek Fr. Froňka

Slavnostního aktu byli přítomni PH.D. a Mgr. Adam Hradílek a Mgr. Jan Dvořák z Ústavu studia totalitních režimů v Praze, kteří desku dovezli. Mezi pozvanými hosty byli velvyslanec Ukrajiny Radek Matula, tiskový mluvčí Tomáš Pavlíček, děti a krajané Žytomyrského spolku volyňských Čechů se svojí vedoucí paní Ludmilou Číževskou a zástupci médií.

Velvyslanec s krajanem a jeho dětmi

krajané

hosté

Fota: E. Řezníčková

Hosté ve svých vystoupeních zdůraznili, že je třeba si historii připomínat, vážit si odvahy lidí a připomínat příběhy lidí, kteří zaplatili svými životy.